

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **09.07.2025**.

Nevroz Uysal Aslan

Sincan Milletvekili

Ceza infaz kurumlarında tutulan mahpuslara yönelik muamelelerin ulusal ve uluslararası hukuk normlarına uygunluğu, kamuoyunda yakından takip edilen önemli bir insan hakları meselesidir. Bu bağlamda, Sincan Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan mahpuslardan ve yakınlarından gelen çok sayıda başvuru ve iddiada; temel haklara sistematik şekilde aykırı uygulamaların sürdüğü, özellikle sağlık hizmetlerine erişim, iletişim, yayınlara ulaşım, disiplin süreçleri ve yaşam koşullarına dair ciddi sorunların yaşandığı görülmektedir.

Anayasa'nın 17. ve 19. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. ve 8. maddeleri, cezaevlerinde kişilerin onuruna yakışır biçimde muamele görmesini, aile hayatına saygı ve sağlık hizmetlerine erişim hakkını güvence altına almaktadır. Ancak başvurulara göre, bu temel hakların Sincan Cezaevi'nde düzenli olarak ihlal edildiği anlaşılmaktadır.

Ayrıca cezaevinde bulunan birçok hasta mahpusun tedavilerinin geciktiği, bazı durumlarda jandarma personel eksikliği gerekçesiyle hastane sevklerinin yapılamadığı, dış tedavileri gibi yıllardır süren sorunların çözümsüz kaldığı bildirilmektedir. Elektrik tüketimi ölçüm sistemleri, havalandırma süresi sınırlamaları, kitap ve yayınlara erişimin engellenmesi, onur kırıcı arama uygulamaları gibi iddialar da başlı başına denetim gerektiren ciddi ihlal şüpheleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Sincan Cezaevi'nde ağırlaştırılmış müebbet cezası alan mahpusların sadece 1 saat, diğer mahpusların ise 1 saat 50 dakika havalandırmaya çıkarıldığı; kalan zamanın 22-23 saatini tek kişilik hücrede geçirdikleri iddiası doğru mudur?

- 2- Cezaevi idaresi tarafından "ağırlaştırılmış müebbet" dışında kalan mahpuslara havalandırma süresi hakkında neden herhangi bir açıklama yapılmamaktadır?
- 3- Mahpusların kendi aralarında kitap-gazete alışverişinin engellenmesinin yasal gerekçesi nedir?
- 4- Cezaevinde mahpuslara keyfî biçimde disiplin cezaları verildiği ve kişisel yazı/dokümanlara aramalarda el konulduğu yönündeki iddialar hakkında bir denetim yapılmış mıdır?
- 5- Mahpusların kendi parasıyla aldığı kitapların kendilerine verilmediği ve Kürtçe yayınlara erişimin engellendiği iddiaları doğru mudur? Bu durum, ifade ve anadil haklarının ihlali değil midir?
- 6- Mahpusların havalandırma, spor, görüş ve hastane sevki gibi nedenlerle hücrelerinden çıkarıldıkları her aşamada —ikisi dedektörle, ikisi fiziki olmak üzere— toplam dört kez detaylı üst aramasına tabi tutuldukları; hastane sevklerinde ise bu arama sayısının sekize çıktığı, bu uygulamaların sıklığı ve yöntemi nedeniyle mahpuslarca "onur kırıcı" olarak tanımlandığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Bu kapsamda, söz konusu aramaların sıklığı, yöntemi ve gerekçesi Bakanlığımızca nasıl değerlendirilmekte; bu uygulamaların Ceza İnfaz Kurumları Yönetmeliği ve Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen "insan onuruna uygun muamele" ilkesi ile uyumu denetlenmekte midir?
- 7- Mahpusların ailelerinin şehir dışından geldiği hâlde görüş saatlerinin sabah 09.00'a alınarak görüş hakkının fiilen engellendiği iddiası doğru mudur? Görüş saatlerinin şehir dışından gelen görüşçülerin ve mahpusların mağdur edilmemesi adına ileri bir saate alınması konusunda bakanlığımızın bir çalışması veya cezaevlerine bu yönlü düzenleme yapılması konusunda bir bilgilendirmesi veya talebi olmuş mudur?
- 8- Açık görüşlerde infaz koruma memurlarının görüş alanında bulunarak mahremiyeti ihlal ettiği, mahpusların konuşmalarını dinlemeye çalıştığı iddiası hakkında herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
- 9- Kantin ürünlerinin fahiş fiyatla satıldığı, kırtasiye malzemelerinin sınırlı olduğu, taleplerin dikkate alınmadığı yönündeki şikâyetlere dair bir denetim süreci var mıdır?
- 10- Elektrik faturalarının yüksek geldiği, yalnızca bireysel kullanım değil ortak alan ve sistemlerin elektrik tüketiminin de mahpuslara fatura edildiği doğru mudur? Hücre başına sayaç takılması yönündeki talepler neden karşılanmamaktadır?
- 11- Mahpusların gönderdiği taahhütlü mektuplara ilişkin alındı belgesi kendilerine neden verilmemektedir? Bu durum haberleşme hakkının ihlali değil midir?

- 12- Cezaevinde radyo bulundurulmasına izin verilmediği ve televizyon yayınlarında sürekli aksaklıklar yaşandığı iddiaları doğru mudur?
- 13- Mahpusların hastaneye sevklerinin sistematik biçimde iptal edildiği veya ertelendiği, bu durumun sağlık hakkına ciddi zarar verdiği yönündeki iddialar hakkında Bakanlığımızca herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
- 14- Aşağıda adı geçen bazı hasta mahpusların sağlık durumları dikkate alınarak infazlarının ertelenmesi, tedaviye erişimlerinin sağlanması ve durumlarının bağımsız bir heyetçe değerlendirilmesi planlanmakta mıdır?

Roger Tirej Özalp: Prostat, kulak ve işitme bozuklukları bulunmaktadır.

Mehmet Emin Çeçi (60 yaşında): Prostat, astım, hemoroid, mide ülseri hastalıkları var.

Kadri Sönmez: Hipertansiyon hastasıdır.

Sabri Yavuz (74 yaşında): 16 Kasım 2022'de kasık fitiği ameliyatı geçirmiş, 2024 yılında safra kesesi ameliyatı olmuştur. Ayrıca Hepatit B, prostat ve apandisit hastalıkları mevcuttur.

Kenan Avcı: Guatr hastası ve aynı zamanda kanser hastasıdır.

Cihan Yaşar: Spor sırasında düşmüş; ayağında ve kaval kemiğinde kırık meydana gelmiştir.

Şahin Gümüş: Kulağından ameliyat olmuş, işitme kaybı yaşamaktadır.

Mehmet Maşuk Abay: Tüm dişleri dökülmüş, ön dişlerinden yalnızca üçü kalmış; her gün hastaneye götürülmesine rağmen tedavi başlatılmamıştır. İmplant bedelini yatırmasına rağmen hâlâ işlem yapılmamaktadır. Diş sorunu 7-8 yıldır sürmekte, bu süre boyunca somut bir tedavi uygulanmamıştır.

Mehmet Nuri Özen: Kronik mide ülseri bulunmaktadır.

Mehmet Balkaç: Sirtında kurşun olduğu, ortopedik yatak kullandığı başka kronik rahatsızlıkları bulunduğunu belirtmektedir. Ancak mahpus spora çıkarılmadığını ifade etmektedir.

Özellikle yukarda yer verdiğimiz Mehmet Maşuk Abay'a gece "sabah hastaneye götürüleceksiniz" denilmesine rağmen sabahleyin sevkini iptal edildiği tekrar tekrar yaşanmakta; bu iptallerin jandarmanın bulunamaması gerekçesiyle yapıldığı belirtilmektedir.

15. Mahpuslara hastaneye götürülecekleri söylenip sabah iptal edilmesinin ardında jandarma yokluğu gerekçesi gösterilmektedir. Bu gerekçeyi doğrular nitelikte Jandarma Genel Komutanlığı tarafından "personel ve araç yetersizliği" cevabı verilmiştir. Adalet Bakanlığı bu sorunun giderilmesi için Jandarma ile herhangi bir koordinasyon sağlamış mıdır?
16. Cezaevinde çok sayıda yabancı uyruklu mahpusun temel ihtiyaçlarını karşılayamadığı, yardım alamadığı ve ciddi yoksunluk yaşadığı iddiaları doğru mudur? Bu mahpuslar için sosyal destek ve yardım mekanizmaları kurulmakta mıdır?
17. Cezaevinde mahpusların oda değişikliği taleplerinin reddedildiği, ancak talebi olmayanların keyfî biçimde oda değiştirmeye zorlandığı iddiaları doğru mudur?